

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/82/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413201631
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8413201631.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Gabriely Világiovej v právnej veci žalobcu L., U..G..C., L. XX, X., N. XX XXX XXX, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO 36 864 421, proti žalovanej U. G. - T. U. U., Z. B. XX, X., v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 4C/47/2013-79 zo dňa 21.01.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu žalobcu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v danej veci konanie exekučného súdu o návrhu žalobkyne na zmenu súdneho exekútora trvalo od 22.11.2010 do 30.03.2011, teda cca. 41 mesiaca. Uznesením z 30.03.2011 súd návrhu na zmenu vyhovel, exekúciou poveril nového súdneho exekútora a súčasne rozhodol aj trovách pôvodného exekútora. Z oznámenia exekučného súdu vyplýva, že exekučný súd po doručení návrhu žalobkyne na zmenu exekútora 22.11.2010 výzvou z 09.02.2011 vyzval doterajšieho súdneho exekútora Y. N. W. T. na vyjadrenie k návrhu a vyčíslenie trov exekúcie. Súdny exekútor svoje trovy vyčísľil podaním doručeným exekučnému súdu 21.02.2011. 30.03.2011 exekučný súd rozhodol o zmene exekútora spolu s vyčíslením trov pôvodného súdneho exekútora. Na základe uvedených skutočností súd nemohol prisvedčiť ani tvrdeniu žalobkyne, že exekučný súd bol po doručení návrhu na zmenu exekútora 132 dní nečinný a prijať záver, že o nesprávnom úradnom postupe súdu spočívajúcom v jeho nečinnosti, a tiež ani záver o nesústrednej činnosti exekučného súdu. V danej veci však súd za právne najvýznamnejšiu skutočnosť pre posúdenie správnosti úradného postupu exekučného súdu v predmetnom exekučnom z hľadiska zbytočných prieťahov exekučného súdu považoval všeobecne známu skutočnosť, že žalobca na exekučnom súde inicioval stovky exekučných konaní v typovo obdobných veciach. Keďže žalobca nepreukázal splnenie jednej zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, a to nesprávny úradný postup štátneho orgánu, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom na tento právny záver súd nepovažoval za hospodárne vykonávať ďalšie dokazovanie vo veci a ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania zamietol. Súd bol toho názoru, že náklady spojené s činnosťou žalobcu uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky, pre ktorú bola exekúcia v danej veci vedená (pracovné výkony zamestnancov, správa informačného systému) v období, ktoré podľa jeho tvrdení zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutia o ňom, bez ďalšieho, nemožno považovať za skutočnú škodu.

Žalobca v konaní neuniesol povinnosť tvrdenia (a teda rovnako ani dôkaznú povinnosť) ani ohľadne skutočnosti, aké konkrétne náklady vôbec vynaložil na správu a udržanie svojho informačného systému. Taktiež neuniesol ani dôkaznú povinnosť tvrdenia ohľadne nákladov na administratívne spracovanie a publikačné výdaje spojené s urgenciami.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalovaná si náhradu trov konania síce uplatnila, ale nevyčíslila, avšak z obsahu spisu nevyplývalo, že by jej nejaké trovy vznikli, preto jej súd právo na ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca.

Vo svojom odvolaní uviedol, že bola mu odňatá možnosť konať pred súdom a súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. Podľa názoru žalobcu súd prvého stupňa nesprávne sa inšpiroval novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., keďže interpretoval hmotné právo, ktoré ešte nebolo súčasťou právneho poriadku v čase, kedy vznikla právna skutočnosť, na základe ktorej sa uplatnil nárok žalobcu. Pritom sudcovia pri výkone svojej funkcie sú nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou a zákonom. Tiež súd neodôvodnil to, prečo podľa jeho názoru účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, pritom táto okolnosť existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvorí legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a na to nemal oprávnenie. Súdu neprislúši polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd ma aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustné. Štrasburský súd opakovane poukázal na to, že zodpovednosť štátu za prieťahy vzniká vtedy, ak súdy konajú nenáležite a dĺžku konania neovplyvňujú mimosúdne faktory, t.j. nárast ekonomickej trestnej činnosti, resp. rozsah nevybavenej, súdnej agendy. S poukazom na vyššie uvedené navrhol, aby bolo zrušené rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátená na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu, aj keď nie je možné súhlasiť so všetkými právnymi závermi uvedenými súdom prvého stupňa v odôvodnení jeho rozhodnutia, čo však nič nemení na vecnej správnosti takéhoto rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- 3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinností orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písm. a/ a d/ Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu Vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 119 písm. b/ Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť

na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prieťahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prieťahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúmaných exekučných konaniach uvedených v žalobách a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v žiadnej z predmetných vecí nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prieťahy v konaní konštatoval.

Je potrebné zdôrazniť, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, že sa riadi priamo aplikáciou § 9 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z., ale okolnosti špecifikované v tomto zákonnom ustanovení v novelizovanom znení uvádza len ako príklad pre rozhodnutie o uplatňovanom nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy.

Oboznámením sa s obsahom spisu odvolací súd zistil, že podľa písomného vyjadrenia Okresného súdu Poprad exekučné konanie žalobcu ako oprávneného proti povinnému Y. K., narodenému XX.XX.XXXX, vykonaním ktorého bol poverený súdny exekútor poverením vydaným Okresným súdom Poprad pod č. EX 14300/2011 je na Okresnom súde Poprad vedené pod sp. zn. 8Er/72/2005. Toto exekučné konanie začalo dňa 09.03.2005. Súdny exekútor Y.. N.. W. T. žiadosť o udelenie poverenia exekučnému súdu doručil dňa 16.03.2005. Žiadosť o zmenu súdneho exekútora bola exekučnému súdu doručená dňa 22.11.2010. Exekučný súd o žiadosti rozhodol uznesením zo dňa 30.03.2011.

Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), ktorý upravuje prechodné ustanovenia účinné od 01. 09.2005, konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31.augusta 2005, ak ods. 2 neustanovuje inak.

Podľa § 238 ods. 2 Exekučného poriadku ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005 ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie súd poverí exekútorom, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena súdneho exekútora sa vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.09.2005 ak oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

V danej veci teda v čase začatia predmetného exekučného konania (09.03.2005) Exekučný poriadok ešte neupravoval lehotu na rozhodnutie súdu o návrhu na zmenu exekútora. Podľa citovaného prechodného ustanovenia § 238 Exekučného poriadku aj po zmene ust. § 44 Exekučného poriadku účinnej k 01.09.2005 vykonanej zákonom č. 341/2005 Z. z., ktorý zaviedol 30-dňovú zákonnú lehotu na

rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora, bolo povinnosťou exekučného súdu pokračovať v predmetnom exekučnom konaní podľa práva platného do 31.08.2005.

Rovnako ako súd prvého stupňa sa aj odvolací súd nestotožnil s názorom žalobcu, že v predmetnom exekučnom konaní exekučný súd postupoval nesprávne, ak o návrhu na zmenu súdneho exekútora nerozhodol v 30-dňovej zákonnej lehote. Pre rozhodnutie súdu o tomto návrhu nebola v tom čase zákonom stanovená žiadna lehota. Žalobcovo tvrdenie, že v danej veci malo dochádzať od 22.11.2010 (tzn. od podania návrhu na zmenu súdneho exekútora) do rozhodnutia o ňom (tzn. do 30.03.2011) nemohol ani odvolací súd akceptovať.

Odvolací súd považuje za potrebné poznamenať, že pri rozhodovaní o návrhu na zmenu súdneho exekútora je potrebné vykonať viaceré procesné úkony, ktoré súvisia s rozhodovaním o zmene súdneho exekútora (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu, zaslanie spisu novému exekútorovi, rozhodnutie o doterajších trovách exekúcie) a je potrebné súhlasiť s názorom, že za týchto okolností rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora, ktoré trvalo zhruba 41 mesiaci nie je možné považovať za zbytočné prieťahy v konaní a z toho vyplývajúci nesprávny úradný postup súdu, pretože vyššie uvedené sprievodné procesné úkony je potrebné vykonať a na ich základe rozhodnúť o zmene súdneho exekútora.

Taktiež je potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody.

Žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom ani dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožiteľnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Správny je názor súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetných exekučných veciach (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prieťahy v konaní) a eventúalnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne a ako také ho odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.